

Oplegnotitie Natuurvisie

Woningbouw De Grift

Datum 22 mei 2024
Projectnummer 037-24-BWZ
Van Jacco van der Linden (BWZ Ingenieurs) en Olaf Streng (Econsultancy)
Aan Verwelius Projectontwikkeling
Onderwerp Afscherming reeënbosje

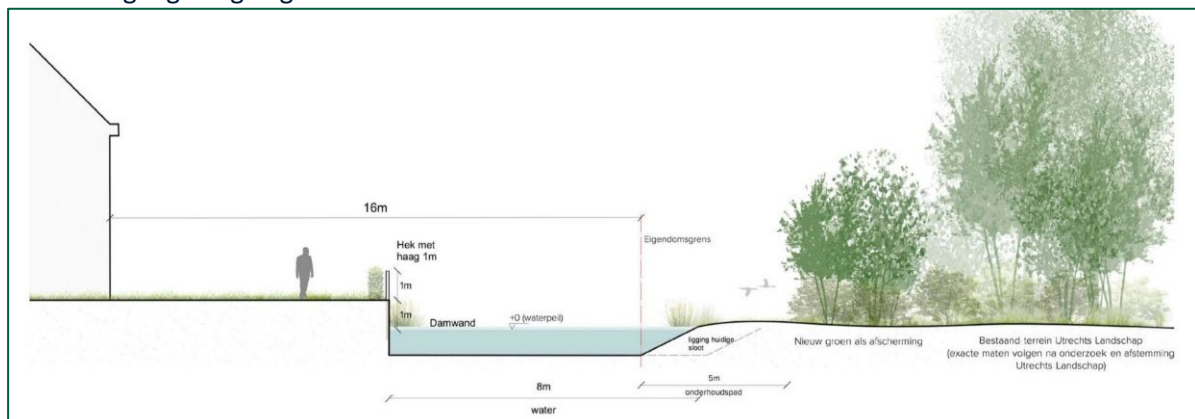
1. Inleiding

In de Natuurvisie (BWZ Ingenieurs, mei 2021) is de toepassing van de meerwaardebenadering in het NNN voor de ontwikkeling van woningbouw op de locatie De Grift onderbouwd. Een specifiek benoemd inrichtingsaspect in de Natuurvisie is de inrichting van de grens tussen de meest zuidelijke achtertuinten en het reeënbosje. Hiervoor is door IMOSS een profiel opgesteld in het ontwerp. In dit profiel is bosaanplant opgenomen op de zuidelijke oever van de watergang. Daarvoor is medewerking van een externe partij noodzakelijk. Dit memo beschrijft een alternatief, dat door de initiatiefnemer kan worden gerealiseerd binnen de eigendomsgrens, zodat daarvoor geen medewerking van een externe partij noodzakelijk is.

2. De grens met het Reeënbosje in de Natuurvisie

Het profiel ten zuiden van het Plan De Grift, de watergang en het reeënbosje is in de Natuurvisie opgenomen in hoofdstuk 6, waarin de effecten van de ontwikkeling van De Grift worden beschreven. In de bijlage bij de Natuurvisie d.d. mei 2021 zijn het negatieve effect op het bosje en de maatregelen tegen dit negatieve effect als volgt beschreven:

- "Toename van het woningbouwprogramma en de bebouwde oppervlakte leiden tot een toename van de verstorende effecten zoals licht, geluid en het risico op betreding. Aandachtspunt hierbij is het bosje ten zuiden van de wijk (bestaande natuur Utrechts Landschap). Dit is een bekende kraamkamer voor reeën. Hier zijn licht en geluid verstorend en daarnaast ook beweging."
- "De afstand van de gevels tot de eigendomsgrens van het bosje (bestaande natuur) ten zuiden van de wijk is 16 meter. Binnen het eigendom van Utrechts Landschap wordt een afschermende houtsingel met onderbegroeiing aangebracht die het bosje afschermt tegen licht en beweging. Op het eigendom van Verwelius wordt tussen de achtertuin en het bosje een 8 meter brede watergang aangelegd."

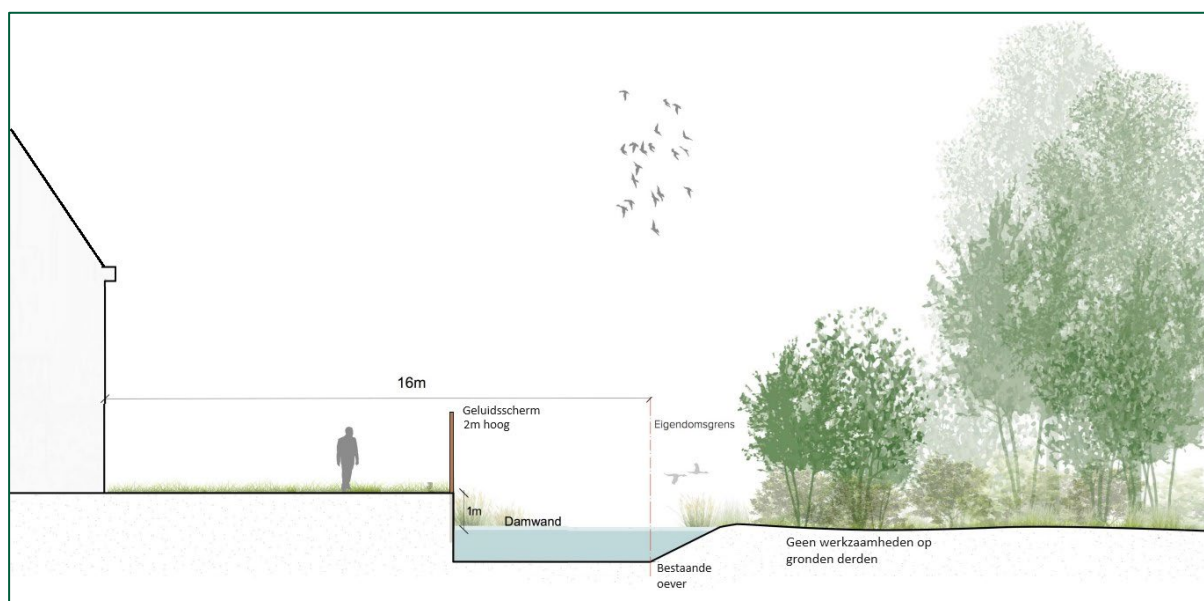


Afbeelding 1: profiel achtertuinten - watergang – reeënbosje Toelichting op het Ontwerp (IMOSS, oktober 2020)

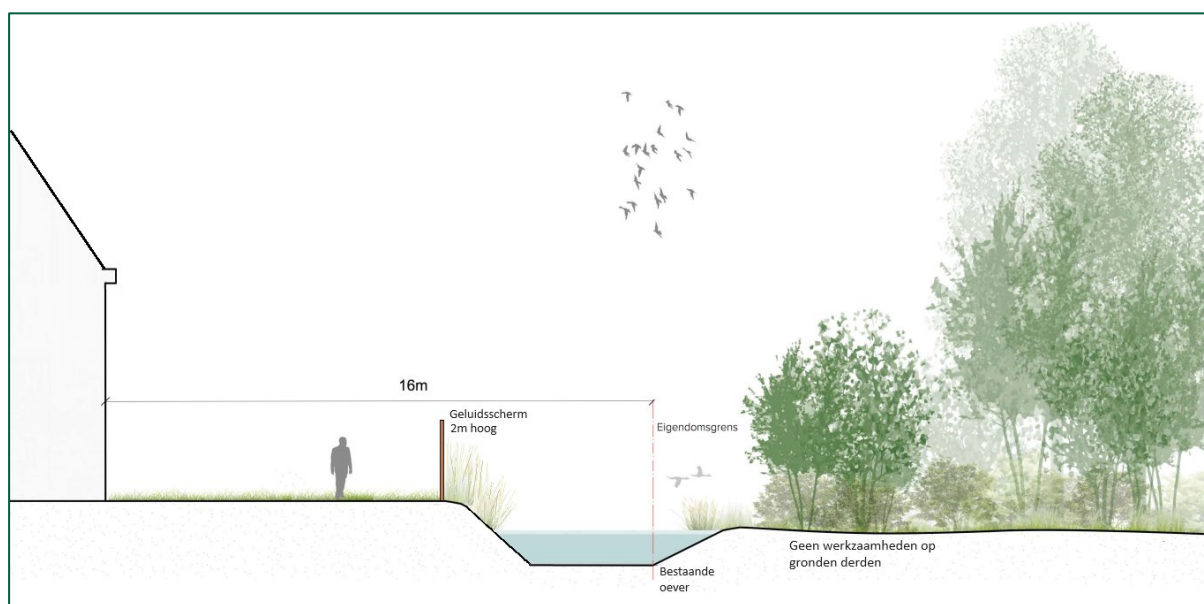
3. Afscherming Reeënbosje met geluidsscherm

In afbeelding 2 en 3 is een alternatief uitgewerkt dat door Verwelius binnen de eigendomsgrens kan worden gerealiseerd. Hierbij wordt het bestaande slootje (de grens van het eigendom van Verwelius) binnen de eigendomsgrens verbreed, waarbij de totale breedte van de sloot 5 tot 8 meter breed wordt bij toepassing van een damwand (afbeelding 2) of circa 5 meter zonder damwand (afbeelding 3). Op de oever aan de achtertuin wordt een geluidsscherm van 2 meter hoogte geplaatst. Dit is een gesloten, begroeide constructie die zorgt voor geluidsabsorptie (zie referentie in afbeelding 5).

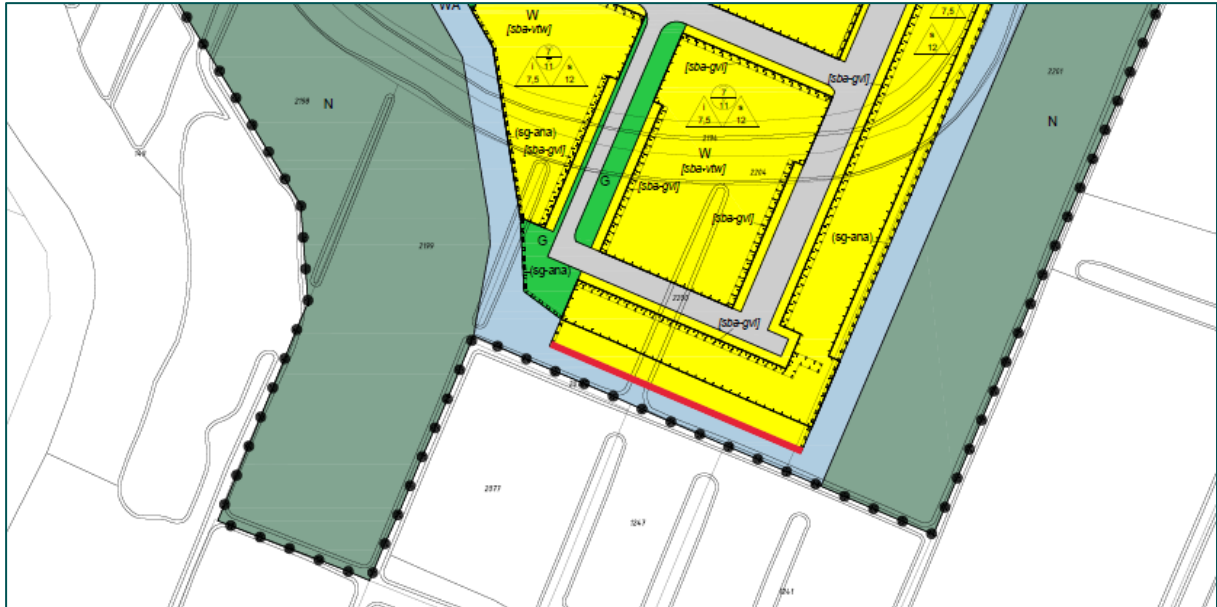
In dit alternatief blijft de zuidelijke oever van de sloot langs het reeënbosje ongewijzigd. De breedte van deze tertiaire watergang is genoeg voor onderhoud vanaf het water, waardoor een onderhoudspad niet nodig is.



Afbeelding 2: profiel achtertuinen - watergang – reeënbosje met geluidsscherm en met damwand (alternatief BWZ Ingenieurs/ Econsultancy, mei 2024)



Afbeelding 3: profiel achtertuinen - watergang – reeënbosje met geluidsscherm zonder damwand en met natuurvriendelijke oever (alternatief BWZ Ingenieurs/ Econsultancy, mei 2024)



Afbeelding 4: met rode lijn aangegeven positie van geluidsscherm - verbeelding bestemmingsplan – over de gehele lengte van achtertuinen - mei 2024

Het beoogde soort geluidsscherm bestaat meestal uit paneelvormige elementen tegen palen of tussen H-profielen. De panelen zijn opgebouwd uit een stalen kooi, belegd met een gewapend natuurvezeldoek en gevuld met een geluidwerende kern. Het geluidsscherm dat de initiatiefnemer plaatst is qua hoogte (2m), dikte (12cm), beeld en geluidwerende eigenschappen minimaal gelijkwaardig aan de referentie in afbeelding 5.



Afbeelding 5: referentiebeeld van het geluidsscherm (bron; Greenwall.nl). De foto laat het beeld direct na aanleg zien. De leverancier geeft voor de constructie op deze afbeelding een geluidsisolatie aan van 27dB en een geluidsabsorptie van 6dB.

4. Ecologische afweging

Het ecologische doel van de inrichtingskeuzes in het profiel is om de versturende effecten van de woningen tegen te gaan.

In de Natuurvisie d.d. mei 2021 is uitgegaan van aanplant van dicht struweel langs het reeënbosje. Het struweel heeft als doel licht en zichtlijnen te blokkeren vanaf de verstoringsbron en in enige mate ook geluid. In plaats daarvan wordt de afscherming nu gerealiseerd in de vorm van een begroeid geluidsscherm.

Het geluidsscherm blokkeert licht en zichtlijnen in minimaal gelijke mate en de geluidsabsorptie is beter. Het reeënbosje is een gesloten habitat. Daarin zijn herbivore zoogdieren door de aanwezigheid van dekking van nature minder alert dan in open terrein. In de stadrandzone waar het bosje ligt heeft in grote mate gewinning aan licht kunnen optreden bij de reeënpopulatie. Effecten van licht zullen, zeker met de afstand van 16 meter van de gebouwen tot de eigendomsgrens, beperkt zijn. Het scherm zorgt ervoor dat de (na 16 meter overblijvende) uitstraling van licht met name op de kronen van de bomen terechtkomt en niet tussen de stammen door zal schijnen. Het bosje is met name in mei/juni van belang voor de reeënpopulatie (kraamfunctie) en dan is het bladerdek maximaal aanwezig. Het scherm is om deze reden voldoende hoog om te garanderen dat er geen significante effecten van licht zullen zijn. Zowel geluiden vanuit de gevel als vanuit activiteiten in de tuin, zoals spelende kinderen of barbecueënde mensen worden door het geluidsscherm dicht op de bron gedempt. Ten slotte voorkomt het geluidsscherm in combinatie met een circa 5 meter brede sloot betreding van het bosje.

De originele functies van de maatregel blijven in deze variant dus behouden of worden zelfs versterkt, ook omdat het scherm dicht op de verstoringsbron staat. Met de hoogte van 2 meter wordt iedere mogelijke verstoring vanuit de tuinen afgeschermd. Door de begroeiing van het scherm vormt deze oplossing tevens een zachte overgang tussen de wijk en de natuur. Het scherm biedt ruimte voor bijvoorbeeld broedende vogels, insecten en grondgebonden zoogdieren.

Naast het ecologische doel van de inrichtingskeuze is ook de watergang als foerageergebied van de watervleermuis een ecologisch aandachtspunt. De watergang heeft met circa 5 meter voldoende breedte om te dienen als foerageergebied voor de watervleermuis, die ook boven smalle watergangen foeragerend wordt waargenomen. Het geluidsscherm aan de zijde van de woning zorgt voor meer donkerte bij de watergang, wat de kwaliteit van het foerageergebied verbetert.

Door de plaatsing van het scherm is in de nieuwe variant de damwand niet meer nodig om betreding van het bosje te voorkomen. Daardoor kan de zuidelijke oever ook natuurlijk worden vormgegeven. De natuurlijke oever is door de zuidelijke oriëntatie een verbetering voor de ringslang en andere watergebonden soorten.

Als het plan op dit punt wordt gewijzigd, blijven de originele functies van de verschillende elementen om verstoring te voorkomen en het foerageergebied van de watervleermuis behouden. Het alternatief met geluidsscherm (zowel met als zonder damwand) is van minimaal vergelijkbare ecologische kwaliteit ten opzichte van de eerder beoordeelde inrichting in het ontwerp van IMOSS. Wijzigingen in het kader van de Omgevingswet (voorheen Wet natuurbescherming) en de verleende ontheffing, zijn dan ook niet noodzakelijk.



5. Afweging Meerwaardebenadering

De Natuurvisie onderbouwt de toepassing van de Meerwaardebenadering. In de Natuurvisie is onderbouwd dat “de activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar resulteren in een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het Natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang”. De meerwaarde van het Plan De Grift volgt uit een totale afweging van alle ontwikkelingen.

Voor de locatie bij de zuidelijke woningen en het reeënbosje zijn in de Natuurvisie inrichtingsaspecten opgenomen die deel uitmaken van de totale afweging die de meerwaarde aantoont. Voor deze inrichtingsaspecten van de Natuurvisie wordt in dit memo een vergelijking gemaakt tussen de Natuurvisie en het alternatief dat in paragraaf 3 van dit memo is beschreven.

Inrichten van een afschermend profiel

In paragraaf 4 van dit memo zijn het profiel in de Natuurvisie en het alternatief met een geluidsscherm met elkaar vergeleken. De conclusie is dat met het alternatief het in de Natuurvisie beoogde ecologisch effect ten aanzien van licht, zicht, en betreding hetzelfde blijft en qua geluidswerende eigenschappen zelfs een verbetering is.

Afstand tot het reeënbosje

De afstand van de bebouwing tot de eigendomsgrens (16 meter) is in het alternatief niet gewijzigd.

Toevoegen oppervlaktewater

De sloot op de eigendomsgrens wordt vergroot, wat een toename oplevert van het oppervlaktewater in de vorm van een nieuwe, natte verbinding tussen Sandwijck en Griftenstein. In het alternatief is de breedte zowel met als zonder damwand voldoende voor de beoogde ecologische doelen (afschermen reeënbosje, foerageergebied meervleermuis en natte verbinding Sandwijck-Griftenstijn). Als de damwand vervalt is het alternatief gunstiger voor waterkwaliteit en watergebonden fauna door de natuurlijke oever.

Bovenstaande afwegingen leiden tot de conclusie dat meerwaarde die in de Natuurvisie is onderbouwd in stand blijft bij toepassing van het beschreven alternatief met geluidsscherm.